

Folkeskolens Kvalitetsprogram: Frisættelse og lokale beslutninger

25/2762 Åben Sag

Sagsgang

BUU, høring, BUU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Den 12. december 2024 blev den nye aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram ”Forberedt på fremtiden II: Frihed og fordybelse – et kvalitetsprogram for folkeskolen” vedtaget i Folketinget.

Folkeskolens Kvalitetsprogram indeholder i alt 33 initiativer, som er fordelt under følgende overskrifter:

- Frisættelse af folkeskolen og mere indflydelse til skolebestyrelserne
- Mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever
- Ro og rammer – nødvendigt for nogle, godt for alle.

Med kvalitetsprogrammet sættes der fokus på elevernes faglige udvikling, dannelse og trivsel ved at fjerne eller ændre en række centrale krav. Desuden indeholder kvalitetsprogrammet en frisættelse af folkeskolen, hvor skolerne får større frihed til lokale prioriteringer, og skolebestyrelserne får mere indflydelse. Dette inkluderer en række muligheder for simplificering af læreplaner, kortere skoledage, lokal beslutningsfrihed og styrkelse af praktisk og varieret undervisning, herunder valgfag. Den fulde aftaletekst kan læses [her](#).

Med den større lokale frihed ude på skolerne og øget indflydelse til skolebestyrelserne lægges der op til en ændring af beslutningskompetencen på en række initiativer. Med denne sag skal der tages stilling til, hvor beslutningskompetencen på følgende initiativer fra Folkeskolens Kvalitetsprogram skal placeres:

- Frihed til lokale beslutninger om bevægelse i skolen, herunder muligheden for at fastsætte mål og rammer for bevægelse
- Indholdet i de lokale valgfag
- Organiseringen af den styrkede indsats for de ca. 10 % mest udfordrede elever i dansk og matematik.

Initiativerne gennemgås herunder med en kort beskrivelse af initiativet og forvaltningens forslag til, hvor beslutningskompetencen placeres.

Frihed til lokale beslutninger om bevægelse i skolen, herunder muligheden for at fastsætte mål og rammer for bevægelse

Med aftalen om Folkeskolens Kvalitetsprogram ophæves det centrale krav om, at eleverne får 45 min. motion og bevægelse om dagen fra skoleåret 2025/2026. Folkeskolens Kvalitetsprogram giver Kommunalbestyrelsen mulighed for at fastsætte overordnet mål og rammer for motion og bevægelse. Skolebestyrelserne kan ud fra disse træffe en lokal beslutning på den enkelte skole, hvordan og i hvilket omfang motion og bevægelse skal indgå i undervisningen. Hvis der ikke fastsættes overordnet mål og rammer, kan skolebestyrelserne stadig træffe en lokal beslutning på den enkelte skole.

Forvaltningen foreslår, at beslutningskompetencen om fastsættelse af overordnet mål og rammer for motion og bevægelse placeres hos Skole- og Dagtilbudschefen.

Indholdet i de lokale valgfag

Som en del af mere praktisk og varieret undervisning får eleverne i udskoling større mulighed for at påvirke deres eget skoleskema jf. Folkeskoleloven § 9. I 8. og 9. klasse indføres fra skoleåret 2027/2028 et praktisk/musisk valgfag i tillæg til de eksisterende praktiske/musiske valgfag i 7. og 8. klasse.

Fra skoleåret 2025/2026 skal skolerne udbyde lokale valgfag, som kan komme på skemaet i enten 7.-8. klasse eller 8.-9. klasse. Det bliver også muligt for eleverne at have et valgfag uden for almindelig undervisningstid (ca. kl. 8-16). Det kan for eksempel ske i samarbejde med lokale ungdomsskoler og ungdomsuddannelser.

Med Kvalitetsprogrammet gives frie rammer for skolerne og kommunerne til selv at beslutte, hvad de lokale valgfag skal indeholde. Dette giver mulighed for, at skolerne kan udvikle og udbyde valgfag ud fra lokale forudsætninger og elevgrupper.

Forvaltningen foreslår, at den enkelte skoleleder får mulighed for at tilrettelægge egne lokale valgfag, som indstilles til godkendelse ved Skole- og Dagtilbudschefen.

Organiseringen af den styrkede indsats for de ca. 10 % mest udfordrede elever i dansk og matematik

Fra efteråret 2024 igangsættes initiativet om en styrket indsats for de ca. 10 % mest udfordrede elever i dansk og matematik jf. Folkeskoleloven §16 a, stk. 2. Jf. Folkeskoleloven § 13 stk. 1 kan kommunalbestyrelsen beslutte, hvordan den styrkede indsats i dansk og matematik skal tilrettelægges. Kvalitetsprogrammet lægger op til, at skolelederen på den enkelte skole får frihed til at tilrettelægge indsatsen og vurdere, hvilke elever der har størst behov for et fagligt løft. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet tilbyder i indfasningsperioden rådgivning om den bedste praksis for intensiv undervisning.

Den styrkede indsats for de mest udfordrede elever i dansk og matematik indføres gradvist frem mod 2028. Indsatsen kan tilrettelægges som fælles kommunale indsatser eller som forskellige lokale indsatser på hver skole. De kommende tre skoleår kan skolerne afprøve forskellige muligheder i tilrettelæggelsen af den styrkede indsats for de mest udfordrede elever i dansk og matematik, her vil midlerne til initiativet blive tilføjet gradvist. Fra skoleåret 2028/2029 skal alle kommunens skoler tilbyde en styrket indsats til de ca. 10 % mest udfordrede elever, herfra vil initiativet årligt blive finansieret med en national ramme på 500 mio. kr. Midlerne til indsatsen indgår også i skolens timebank.

Forvaltningen foreslår, at den enkelte skoleleder får mulighed for at tilrettelægge indsatsen lokalt og selv kan vurdere, hvilke elever der har størst behov for et fagligt løft. Beslutningskompetencen om godkendelsen af tilrettelæggelsen af indsatsen placeres hos Skole- og Dagtilbudschefen. I dialog mellem skolelederen og Skole- og Dagtilbudschefen kan der aftales nærmere om mulige kommunale fælles indsatser.

Børne- og Ungdomsudvalget vil blive orienteret om, hvilke indsatser der igangsættes i styrkelse af de ca. 10 pct. mest udfordrede elever i dansk og matematik. Der arbejdes på nuværende tidspunkt på en fælles kommunale læsestrategi.

Forslag til placering af beslutningskompetencer på nedenstående initiativer fra Folkeskolens Kvalitetsprogram sendes til høring i bestyrelser på skoler og i børnebyer. Høringsfristen er den 8. maj 2025. Initiativerne er:

- Frihed til lokale beslutninger om bevægelse i skolen, herunder muligheden for at fastsætte mål og rammer for bevægelse
- Indholdet i de lokale valgfag
- Organiseringen af den styrkede indsats for de ca. 10 % mest udfordrede elever i dansk og matematik.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Sagen skal ses i sammenhæng med anbefalingerne fra § 17 stk. 4-udvalget vedr. Folkeskolen.

Desuden skal det ses i sammenhæng med 'Strategisk ramme for udskolingen (Ro på, tro på, en vej at gå).

Yderligere har sagen sammenhæng med behandling af sagerne "Folkeskolens Kvalitetsprogram: Skolernes timebank og timetalsfordeling", "Folkeskolens Kvalitetsprogram: Juniormesterlære" og "Folkeskolens Kvalitetsprogram: Styrkelse af faglokaler og fysiske læringsmiljøer", som også behandles på dette møde.

Økonomiske konsekvenser

Punktet har ingen økonomiske konsekvenser.

Lovgrundlag

Af Folkeskoleloven § 40, stk. 2 fremgår det, at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Herunder træffer kommunalbestyrelsen beslutning om bevillinger til skolevæsenet.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at forslagene til placering af beslutningskompetence sendes til høring hos bestyrelser på skoler og i børnebyer.

Bilag: